

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské náměstí 611/6, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 7. 2015, č. j. 30 A 90/2015 - 13, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Nejvyššího správního soudu,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 246/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 7. 2015, č. j. 30 A 90/2015 - 13, odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2015, č. j. 6 As 26/2015 - 23. Krajský soud uvedl, v žalobcově případě chybí k projednání věci pravomoc soudů rozhodujících ve správním soudnictví, protože napadené usnesení není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Jelikož žaloba nesměřovala proti rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., ale proti rozhodnutí soudu, krajský soud konstatoval, že žaloba je nepřijatelná, a proto ji podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 7. 2015, č. j. 30 A 90/2015 - 13, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, která je u Nejvyššího správního soudu vedena pod sp. zn. 2 As 246/2015. Ze spisu Nejvyššího správního soudu vyplývá, že stěžovatel poté, co byl informován o probíhajícím řízení, vznesl námitku podjatosti vůči soudcům JUDr. Miluši Doškové, JUDr. Karlu Šimkovi a Mgr. Evě Šonkové. K námitce podjatosti stěžovatel konstatoval, že uvedení soudci „*upřeli stěžovateli úmyslně či neúmyslně právo na spravedlivý proces např. v řízení před ČR-Nejvyšším správním soudem ve sp. zn. 2 As 87/2014, 2 As 162/2014, 2 As 163/2014, 2 As 243/2015, 2 As 246/2015, 2 As 247/2015 atd., že se úmyslně neřídí zákony ČR nebo je neznají. (...) V řízeních pod výše uvedenými značkami byla narušena důvěra stěžovatele v nezávislé, nestranné a zákonné rozhodování tohoto soudu.*“

Jako důkaz navrhl provést spisy vedené pod sp. zn. 2 As 87/2014, 2 As 162/2014, 2 As 163/2014, 2 As 243/2015, 2 As 247/2015.

Soudci druhého senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková shodně konstatovali, že se necítí být podjatí a k účastníkovi řízení ani k projednávané věci nemají žádný vztah.

Usnesením ze dne 12. 11. 2015, č. j. Nao 296/2015 - 28, rozhodl 10. senát Nejvyššího správního soudu o námitce podjatosti stěžovatele, že soudci 4. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Dagmar Nygrínová, JUDr. Jiří Palla a Mgr. Aleš Roztočil nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. Nao 280/2015.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. „[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je - li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.“

Integrální součástí práva na spravedlivý proces, vymezeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z klíčových předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Požadavek nestrannosti a nezájatosti soudce je natolik zásadní, že umožňuje prolomení ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že „[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protirečícími, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000). Při posouzení otázky

pokračování

podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10).

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. V daném případě však nebyla objektivně zjištěna žádná z těchto skutečností.

Z průběhu soudního řízení je podle Nejvyššího správního soudu zjevné, že stěžovatel zcela záměrně namítá podjatost prakticky všech soudců, kteří rozhodují v jeho záležitostech, aniž by se jeho námitky jakkoliv zakládaly na objektivních skutečnostech. Za situace, kdy již bylo stěžovateli mnohokrát vyloženo, jaké důvody mohou zpochybňovat nepodjatost soudce, se lze domnívat, že jeho úmyslem není ochrana subjektivních práv a lze pochybovat o tom, zda jsou předložené námitky míněny vážně.

Po zhodnocení námítka podjatosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky k vyloučení soudců dle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou dány. Ve věci vedené pod sp. zn. 2 As 246/2015 stěžovatel neuvedl žádný z důvodů, pro které by soudci JUDr. Miluše Došková, JUDr. Karel Šimka a Mgr. Eva Šonková měli či mohli být vyloučeni z jejího projednávání a rozhodnutí. Stěžovatel opřel námitku podjatosti soudců o jejich postup v jiných dříve projednávaných věcech týkajících se stěžovatele. Avšak postup soudců při rozhodování v jiných věcech dle věty třetí § 8 odst. 1 s. ř. s. nemůže být důvodem pro jejich vyloučení v právě řešené věci. Námitka podjatosti postavená na takovýchto skutečnostech proto není důvodná. O podjatosti soudců nesvědčí ani jiná skutečnost obsažená ve spise.

Vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci má za následek odnětí věci zákonnému (příslušnému) soudci a její přidělení soudci jinému. Tento postup je proto nutno chápat jako výjimečný; takto mimořádná situace však v projednávání věci nenastala. Vzhledem k tomu, že se ve výroku uvedení soudci necítí být podjatí a jejich podjatosti nenasvědčují ani jiné skutečnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 246/2015.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2015

JUDr. Jiří Palla

předseda senátu